

LA PATRIA VELLA Y LA PATRIA NOVA

I.

Las ideas y 'ls sentiments, com manifestacions determinadas son de la humanitat, segueixen una marxa evolutiva. Cada época y cada país se caracterisan per determinadas ideas y determinats sentiments ó per la manera de manifestarlos. Mes aquesta concepció, contraria á la inmutabilitat y universalitat de ideas y sentiments y de las manifestacions de unas y altrás, no ha arribat encare á encarnar en la consciencia universal, estant molt arrelada la costum de jutjar ab el criteri d'avuy els fets de diferents épocas y diferents païssos.

La idea y 'l sentiment de patria ha evolucionat com els de la justícia de la bellesa y tots els sentiments y totas las ideas; y, mal grat ser aixó cert, creu la generalitat tenirne un mateix concepte que 'ls antichs, sense que en realitat siga aixís. Pero, com no es patrimoni de la multitut la precisió en las ideas, sino que sols de una manera vaga té consciencia d'ellas, experimentant un poble 'l sentiment patriòtic, no 's dona compte exacte de lo que aquest siga, y sabent no més que per las apariencias lo que dit sentiment fou en altrás épocas, creu que no hi ha diferencias entre sa manera de sentir y la de sos antipassats.

Contribueix també molt á aquesta confusió, 'l modo com s' ensenya la historia. Lo mateix en las escolas qu' en la premsa y en la tribuna, quan se recordan els fets notables y se 'ls presenta com dignes de ser imitats, no 's fixa la atenció en las diferents circumstancias de las épocas: no s'estudiá l'especial modo de ser dels pobles antichs, que no es igual al dels pobles moderns. Quan se 'ns fa menció de

'ls hèroes de Numancia y de Sagunto, de Pelejo y de Guzmán, y de totas las figuras gloriosas de la historia de las guerras, pera que 'ns mostrém dignes successors d'ells imitant las sevas heroicitats, no 'ns explican la manera de viure d'aquells pobles; las ideas y sentiments que formavan son ambient; perque si aixó sabessem, tal volta trobaríam que 'ls fets que son gloriosos y perfectament llògichs sent realisats per ells, no ho serían realisats per nosaltres.

La patria d'avuy es molt diferenta de la patria de ahir, y es precís que 'l concepte que s'arrela en la consciencia del poble estiga en consonancia ab las ideas que forman l'ambient de la época moderna.

En els primitius temps historichs la humanitat se troba dividida en tribus, cada una de quinas, te consciencia de lo qu' es ella, no de lo que son las demás. La tribu es el tot y si l'individuo representa alguna cosa es perque forma part de la tribu: 'l que no perteneix a n'ella no es ningú, es una cosa; y per aixó 'l principi fonamental de las relacions que, usant els termes moderns, diríam internacionals, es el de *adversus hostem eterna auctoritas*: que expressat en altre forma vol dir: «Nosaltres fills de la tribu sols tenim drets: els extrangers no 'n tenen cap.» Per aixó en las guerras el vencedor te dret de vida y mort sobre 'ls presoners, y no reconeix la propietat del vensut.

Quan la tribu deixa de ser errant y 's fixa en un territori, 'ls principis son els mateixos.

Mes endavant no 's fa us del dret de vida y mort sobre 'l presoner: se 'l necessita pe 'ls treballs pesats y se 'l converteix en esclau: no se 'l considera persona, es una cosa, una mercaderia que 's ven y 's compra.

L'estat de guerra pot dirse que es en aquells temps l'estat normal: y sabent el ven-

sut la situació en que restará; sabent que 'l vencedor farà presa en ell, en la seva dona, en las sevas fillas, y en els seus bens, no es extrany que prefereixi la mort, y 's sacrifiqui gloriosament abáns de rendirse, escrivint aixís una d' aquelles páginas de la historia, que las generacions llegeixen ab entusiasme aixecant á la categoria d' héroes als que d' aquesta manera s' han sacrificat. Si haguessen sigut vencedors ja no serían héroes, serían monstres de perversitat, porque es ben segur qu' haurían exercitat tots els drets sobre 'ls qu' haguessen caygut en las sevas mans.

No devém donchs jutjar aytals fets gloriosos com á dignes de ser avuy imitats. Cada época te 'ls seus ideals y en aquella ja llunyana, l' ideal de patria circumscriu á una ciutat murada era un ideal exclusivista.

Cal fixar la atenció en el caràcter territorial de la patria que no s' extenia més enllá de la ciutat, pera no deduhirne altrás conseqüencies que las que bonament se poden deduhir. Els saguntíns y numantíns se sacrificáren per Sagunto y per Numancia: nó per Espanya, que alashoras sols tenia existencia geogràfica.

L' exclusivisme era tant que comprenia tots els fins de la vida. La patria era 'l territori, era la religió, eran els usos y costums. Si 'ls mateixos juheus qu' eran els que tenían la religió més perfecte, deyan el Deu de Israel, no 'l Deu de tot el mon.

Y es que la patria era 'l tot: l' home fora de sa patria no era ningú. La solidaritat humana era una idea de la que ni sisquera 'n tenían notícia: aixís es que perduda la patria desitjavan la mort, si no volían caure en la esclavitut.

La necessitat de las relacions comercials fou causa de que l' extranger comensés á disfrutar d' alguna consideració. La institució de la hospitalitat es sens dubte la primitiva manifestació, molt rudimentaria per cert, de la solidaritat humana, quina idea pera qu' arribés á la conciencia dels pobles, fou necessari la prediqués Jesu-Ahrist, que feu d' ella 'l fonament moral de sa doctrina.

Per més qu' en la antiguetat se vehuen ja tentativas pera estendre territorialment el concepte de patria, més enllá dels límits de la ciutat murada, com ho proban las monarquías despóticas d' Orient, y las lligas de Grecia é Italia, no fou aixó possible. Roma no obstant haver conquistat la major part del mon conegut, no perdé fins á sos últims temps el caràcter esclussivista de la ciutat, quina idea es la fonamental de tota sa existencia.

En la edat mitja 'l feudalisme esborra la idea de patria, y no renaqué fins al renaixement dels municipis. El llas del poder real unint als senyors feudals y 'ls municipis, dona lloch á la formació de las nacionalitats en la que s' encarna 'l concepte de patria, que s' arriba á confondre ab la monarquia, al fersé aquesta absoluta. Els debers del home son respecte al Rey: aquest es el tot: es l' estat, es la nació, es la patria: solsament deixa de pertéixerli en els païssos la direcció religiosa, y encara 's manifesta la tendencia á sométrela també al monarca.

Molt bé expressa 'l caràcter fonamental dels primers sigles de la edat moderna Calderón quan posa en boca del *Alcalde de Zalamea* aquells versos:

Al Rey la hacienda y la vida
He de dar, pero el honor
Es patrimonio del alma
Y el alma solo es de Dios.

Encara avuy el llenguatge popular diu del qu' es cridat al servey militar, que va á servir al Rey, porque segueix permaneixent confós el concepte de patria ab el de la Monarquia de dret diví.

La Revolució al combatre l' absolutisme, conservant las divisions territorials, producte de las guerras entre 'ls monarcas, ó variantlas mercés á altrás guerras, ha volgut que la entitat nació substituís al Monarca: mes no s' han desllindat bé 'ls camps, encara que siga creencia general en las doctrinas democráticas, que 'l Rey es el primer servidor de la nació; y ab aquesta veguetat, ens doném compte del sentiment patriòtic pero no de lo qu' es y dels límits á que ha d' estar circumscriu.

En la monarquia absoluta 'l Rey era l' amo de tot el territori: la propietat particular era com una mercé que 's debía al Monarca: y tots els habitants dels territoris quin domini perteneixia al Monarca, venían obligats envers ell. Els serveys que 's devían al Sobirà, se diu avuy que 's dehuen á la patria: y la entitat Nació conservá 'l domini eminent qu' aquell abáns tenia.

De manera qu' en la idea de patria tal com se sol entendre, entra la idea de domini, qu' era la fonamental en el concepte que tenían els antichs. Mes á diferencia de l' antiga ciutat, se tracta avuy de un domini eminent sobre la colectivitat, y un altra classe de domini sobre las colonias. Aixís se diu vulgarment; el Canadà pertany á Inglaterra, la Bohemia es d' Austria, usant sempre la relació de pertinenencia, porque aquest criteri es el general, y no obs-

tant en els dos exemples qu' he citat la impropietat es manifesta. Y en consonancia ab las ideas modernas, may s' hauria de usar aquesta relació. Parlant ab propietat, el Canadá es un país que disfruta de una autonomia molt extensa, y que forma part de l' Imperi británich com la Bohemia forma part de l' Austria: no es que li pertanyi.

La vaguetat que en aquesta matèria domina, cal que desapareixi, perquè exigint-se sacrificis en nom de la pàtria, devem tenir concepte clar de lo qu' aquesta pàtria siga.

En un altre article procuraré precisar el concepte de la patria en consonancia ab las ideas de la época.

M. ROGER.

L' ARBRE DE CATALUNYA

Premiada en lo primer Certámen literari de Palamós.

Catalunya, patria aymada,
com s' aixampla nostre pit;
l' arbre sant de la encontrada
¡com s' ha fet, com s' ha engroixit!
que es superba sa capsada
refregant ab l' infinit.

La remor que l' arbre llença
son brancam al espolsà
ab sos crits de «renaixensa»
com per boca d' un tità,
sembla 'l torb de furia immensa
revolcantse en l' Occeà.

Quan lo vent de la tempesta
se cargola en son brancam
y sa veu ronca y feresta
fa estremir tot son fullam,
ell redressa ferm la testa,
que no tem ni al tro ni al llamp.

Sas arrells á dins la terra
van furgant sens may parar
y s' arrapa y ferm s' aferra
perque may puga tombar;
ja no hi val lo crit de «guerra»
que ell, ardit, te d' aguantar.

Ab sas alas gegantinas
aligots lo van ventant;
de las terras ponentinas
venen corps y 'l van picant;
de las montanyas vehinas
aucellets hi van nihant.

Per las brancas despulladas
ab l' alé de la tardor,
ahont fletoman las ventadas
com los monstres del dolor
van brollant novas tanyadas
ab més vida y més vigor.

En sa ombra benfactora
s' han juntat los cataláns
que una idea redemptora
los ha fet donar las mans;
quan se senti 'l ¡via fora!
taula rasa ab los tiráns.

Mentrestant plens de coratge
trevallém sens pietat,
que si gran va ser l' ultratge
l' escarment ferà fredat;
fé, constancia y germanatge
serà nostra trinitat,
sota l' ombra d' eix brancatge
hi hem après la llibertat.

JAUME NOVELLAS DE MOLINS.

Imposibilitats per la falta d' espay, de publicar senser l' important estudi *L' Anglo-saxonisme* d' en Jaume Brossa Roger, que ha vist la llum en l' últim quadern de la revista «Catalonia» insertém el capítol V, últim de dit article, que va a continuació:

LLIÇONS PERA L' AVENIR

Elts anglo-saxons s' enduen el scepre del món. Ells despleguen llur força pera subjectar els pobles més distants, siga la que s vulga llur raça, llur religió i llur llengua. Nosaltres empleiem el temps en destroçar-nos á nosaltres mateixos.

Ens hem de convencer de que no servim per colonisar, i si volem fer-ho n' hem d'aprendre.

Peró hem de començar per aprendre de les nostres desfetes i aprendre en les victories dels nostres enemics.

De tots els pobles llatins, no obstant, el francès és l'únic que té consciència de la rivalitat de les races saxones, germaniques i escandinaves.

Per regenerar-se ls pobles llatíns haurien de començar per desfer-se de la tendència a l'unitat de poder; tendència heredada de l'Esglesia Romana. Aquesta és enemiga de la varietat, i per lo tant de la Naturalesa.

Si no podem conquistar el món per medi de la colonisació i el comerç, ens queden molts camins per explorar: el de les idees, el de l'art i de la literatura.

Els pobles llatins units podrien enviar una nova concepció de la Vida i de la Societat a tots els pobles sense distinció de raça, llengua i religió.

Després d' haver passat per un nou estat de diferenciació i particularisme, i de simplificació legislativa, i aprés dels saxons el respecte al dret de tots i llur tendència a la llibertat comercial i llur repugnancia del militarisme, ja am moviments lliures, l' ànima llatina podria entrar de ple en la Societat nova fonamentada sobre l' Aristocràcia del caracter. Per arribar an aquest estat s' han de rompre molts motllos, moltes unitats socials que empresonen a l' ànima moderna. Sols amb un ideal politic i social superior podrem rivalisar am les races saxona i germaniques.

Nosaltres ens alabem dels nostres timbres ancestrals, del sentit de la bellesa que ls grecs posseïen del sentit de vida civil que ls romans sustentaven, de la sentimentalitat generosa de la raça celtica; i en aixó fem com aquells *hidalgos* que ensenyen als visitants de llurs mansions llurs tresors en pintures, tapicós, armes i relíquies històriques i no tenen queviures per alimentarse. L' invasió dels barbres trobá a la raça llatina fent ombres xinesques á les platges luxuriantes del Mediterrá; i si volem que l' herència llatina no s' perdi hem de desensopir-nos i enterrar les velluries que ns priven d' una personalitat moderna.

Actualment se necessita ésser cego per ésser optimista. Hi ha pobles que no escarmenten i sels ha de perdonar llur crim, per repugnant que sigui, pensant que són pobles ineptes per la cultura, puig se troben bé en llur estat d'instintivitat perenne. L'Inglaterra està a l'aguait per veure com s'engrunen els restos del famós imperi iber...

En lloch com a Inglaterra la guerra hispano-americana ha despertat tant gran interès.

Dies endarrera tota la premsa anglesa parlava extensament del manifest de l' *Unió Catalanista*, citant-lo com l'única veu sensata que en la present crisi havia traspassat el Pireneu. Passejant per la gran metropoli jo pensava: «Poc se podien pensar cinquanta anys enrera, quan mitja dotzena d'escriptors i poetes romàntics fundaven el renaixement català, que a la fi del segle XIX Catalunya havia de fer patent al món que té una personalitat nacional pròpia». Això m'encoratjava i me portava a considerar aquest altre pensament: «Dintre cinquanta anys el mapa d'Europa haurà canviat radicalment; i qui sap quines seran les nacions vives i les nacions mortes». Malgrat la crisi que passa l'món greco-romà-galata, hem de confiar que un revifament li farà guanyar el temps perdut.

Per lo referent a Espanya, recordo que fa

dos anys en Paul Adam, al tornar d'un viatge a la Península, deia: «La regeneració d'Espanya té de venir dels Vascos i dels Catalans».

Ben mirat, pel renaixement de les nacions mediterrànies s'han de destruir dugues portes: la *Sublim Porta* i la *Puerta del Sol*.

JAUME BRUSSA ROGER.

LA INDUSTRIA TAPERA

Per carta que acabem de rebre, lo senyor Ferrer Quintana nos diu que 'ls aranzels d' exportació, per lo que 's referix als taps de suro, quedará redactat en la següent forma.

Núm. 231. Taps de suro fins á 40^{mm} de llarch y 2 Kgs. á 3'500 Kgs. de pes mitj lo miler. Valor, 3 pessetas. Drets, 0'075 pessetas.

Núm. 232. Taps de 41 à 50 mm de llarch y 3'500 à 5 Kgs. de pes mitj lo miler. Valor, 8 pessetas. Drets, 0'20.

Núm. 233. Taps de 51^{mm} de llarch en endavant y més de 5 Kgs. de pes mitj lo miler. Valor. 18 pessetas. Drets, 0'45.

Núm. 234. Serrín de suro lo 100 Kgs. Valor, 15 pissetas. Drets, 0'375.

Núm. 235. Suro treballat ab altrás formas
los 100 Kgs. Valor, 78 pessetas. Drets, 1'95.

Núm. 236. Despullas de suro los 100 Kgs.
Valor, 7 pessetas. Drets, 0'175.

En vista d' aqueixos datos no podem menys que felicitar al senyor Ferrer per l' éxit obtingut gracias á las gestions per ell practicadas á Madrit que haurán reportat á la industria tapersa considerables beneficis.

Nosaltres y 'l públich que comprén lo difi-
cultosas que 's fan las gestions de carácter
económich, quan aquestas poden tenir tan sols
l' apariencia d' una merma en los ingressos de
l' Estat, sabem apreciar lo treball y la activitat
desenrotllada per nostre amich, pera poguer
fer compendre als organismes superiors del
Govern, lo injust de sos propósitos al establir las
tarifas que han regit desde 'l primer de Juliol
y poguer convence'ls pera modificarlas fins á
arribar á establir las que ab molt gust havem
publicat en nostres columnas.

Com que l' ànima de totes aquestas gestions, ha sigut nostre amich y colaborador senyor Ferrer, á n' ell adjudiquem la major part de gloria que de dret li correspón, agraphint també al senyor Villapadierna, diputat per nostre districte, lo valió concurs que ha prestat á la consecució de tals beneficis, no sent menys d' aplaudir l' interés y l' bon zel de que estava animada la comissió que últimament se trasládá á Madrit pera lograr los mateixos fins.

Registre civil

NAIXEMENTS

NOVS. 1

Novas 0

Total. 1

DEFUNCIONS

Rosa Solá y Espy, 4 meses.

BIBLIOGRAFIA MUSICAL

ESTUDI

de Mandolina Espanyola per Baldomero Cateura.

Lo reputat editor musical de Barcelona, don Juan Ayné, establert en lo carrer de Fernando de aquella ciutat, acaba de publicar un *Método* per mandolina espanyola original de nostre distingit amic y compatrici Sr. Cateura, inventor del *Piano Pedalier* que gosa de fama universal.

La important Revista *Gazzetta Musicale di Milan*, que conta 53 anys de publicació, al donar compte d' aquest *Método*, dona una lleugera idea de lo qu' es la mandolina espanyola y termina sa ressenya ab las següents frasses:

«Lo egregi mestre B. Cateura, segons nostre modest parer, en lo tractat á que fem referencia se presenta com un bon músich, un fi executant y un verdader intérprete de son instrument.»

«Son *Método* conté una suscinta, pero bona teoria; la part técnica está molt ben cordinada y res ha sigut oblidat de tot quan es necessari pera arribar á la més oportuna claretat.

La edició es correcta, esmerada y limpia y conté un perfecte dibuix dels instruments a *plettzo* de la orquesta mandolinesca espanyola. Nosaltres ens planyem de que en Italia no s'hagi encare pensat en introduhir lo esmentat instrument. Un bon tocador de mandolina bombarda, ab el *Método* del Sr. Cateura en poch temps podria arribar á ser un aprofitat excecutant de música, cosa que ab altres Métodos se presentan dificultats.»

Felicitém corament á nostre distingit
amich.

Son Método se troba de venta, al préu de 20 pessetas, en tots los principals magatzéms de música.

NOVAS LOCALS

Corresponent á la invitació ab que 's dignáren honrarnos sos duenyos, visitárem l' Establiment de *Floricultura y Arbolecultura* que están instalant en aquesta vila D. Ricardo Mont y D. Lluís M.ª Jordi, en la propietat que aquest últim poseheix en punt tan apropósit com ho es la carretera de Gerona y lo carrer del Ensanche.

Per estar encare la instal·lació en sos treballs mes preliminars, no podem extendrens en sa ressenya, pero en cambi coneixém los establiments d' aquesta classe que 'l Sor. Mont té establerts en la ciutat de Figueras, y per posar de manifest la importancia dels mateixos, bastará dir que meresqué 'ls honors de que se 'n ocupés extensament y ab paraulas qu' honran molt á dit Sor., un periódich de tanta importancia com la *Perue Universelle* que 's publica en las principals ciutats d' Espanya y del Extranjer.

D. Ricardo Mont feu sos estudis de horticultura y de floricultura en la ciutat de Barcelona y al present s' ocupa ab molta assiduitat de sos criaders de plantes, lo que li ha permés recullir medallas, diplomas y mencions honorificas en varias exposicions, vegent així recompensats sos afanys.

Pera la instal·lació del establiment qu' està montant aquí, s' ha associat ab nostre distingit amic en Lluís M.ª Jordi, que tantas simpatías se te conquistadas en nostra població, y tot aixó ens fa creure que tindrà bon resultat sa empresa y que 'l públich sabrá correspondre degudament á sos esforços; puig sabém tractan de instalar son Establiment á la altura dels més acreditats.

Havém rebut lo número 15 de «La Aurora», periódich de la Associació dels coros de 'n Clavé, que publica en sa primera plana un sentit plany del coro «Lo Progrés», de nostra vila, á la memoria de D. Norbert Espinet, que fou en vida President Honorari y entussiasta protector de dita Societat.

En dit escrit se posa de rellén lo molt que nostre amich havia fet pels coristas y las esperansas que lo coro xifrava en son valió y decidit concurs, y acaba ressenyant l'acte de la conducció de son cadavre al Cementir, que fou una veritable manifestació de dol.

Som los primers en reconèixer la pèrdua que ha sofert ab la mort del Sr. Espinet nostra

J. BURELL & C^{ia}

CONSTRUCTORS

Vila y Vilá, 117.—BARCELONA

Especialitat en Yachts,

Llanxas de vapor, Remolcadors, Canúas, Canots, Llanxas de Salvament, etc.

TALLER DE VELAMEN

Únich á Catalunya y á Espanya pera Yachts, tendas pera 'l camp, bany, cassera, etc.

Lonas inglesas y del pais

Direcció telegráfica, «**YACHTS**», BARCELONA

Casa constructora del bot de salvament de Sant Feliu de Guixols.

YACHTS fets per J. Burell: **Nitetis, Atlant II, Atlant I, Niobe, Conqueridor I, Conqueridor II**, del Real Yacht Club de Barcelona.

NIOBE, constructor Burell, 3 primers premis.

FABRICA DE GORRAS Y CORBATAS
DE

Pere Berta

Carrer MAJOR, 32.—PALAMÓS.

Estém acabant de confeccionar un variat y complert assortit en gorras d' estiu de la més alta novetat.

CINTURÓNS per senyoreta, de gust últim y confecció esmerada.

CAMISAS, CORBATAS, COLLS y PUNYS de fil, etc.

Novetat, Varietat, Baratura.

LLIBRERIA Y CENTRE DE SUSCRIPCIONS
DE

Salvador Plaja Villena

Palamós.

Se serveixen tota mena d' obras á la bèstreta y á plassos.

Representant á Palamós de la societat de **Informes comercials y cobros atrassats, comisións, consignacións y representacións dels senyors**

SATORRES y MADRENAS,

de BARCELONA.

Els Quatre Gats

Carrer de Montesión

Barcelona.

Local artístich. Café y begudas
d' inmillorable calitat.

La visita á **ELS QUATRE GATS**
es indispensable á tot bon "touriste,,

Excelent cuyna catalana.

SASTRERIA
Las dos Américas
 DE
JOAQUIM DAURA
 13, Unió, 13
Barcelona

Elegancia en lo tall, confecció perfecta preus módichs.

Gran y variat assortit en novetats del país y extrangeras.

Totas las temporadas visita 'ls pobles de **Palamós, Sant Feliu de Guixols y Palafrugell** ab un grandió mostruari.

Estampa d' en Octavi Viader.—Sant Feliu de Guixols.

Pasteria inglesa

D' EN

Alfons Vilarasau
 Carrer de PELAYO, 6, bis.
BARCELONA

Especialitat en **lunchs**.

Se recomana á tots los estudiants. Als que sian fills de PALAMÓS y ensenyin LA SENYERA, gran rebaixa de preus. Un *bard*, 0'10 pessetas.

Imprenta i Llibreria de L' AVENÇ

DE

Ronda de l' Universitat, 4.—BARCELONA

Cançons catalanes, harmonisades per
Enrich Morera.

Sant Ramon, Plany, El comte Arnau, El Rossinyol, Montanyes de Canigó, Els Segados, etc.

Una, dos rals.

ESTABLIMENT DE FLORICULTURA Y ARBORICULTURA,

PREMIAT EN VARIAS EXPOSICIONS,

— DE —

Ricardo Mont y Lluís M.^A Jordi.

Carrer del Ensanche y Carretera de Gerona.—**Palamós.**

Vendas de arbustos de fulla perenne y caduca, arbres d' ombra y de adorno, y fruyters de tota classe.

Especialitat en la confecció de **rams artistichs**.

Aquest establiment s' encarrega de la plantació de parchs y jardins. Per un préu molt módich, se fá cárrech també del cuydado dels mateixos, com també de la conservació dels arbustos y plantas de saló.

La casa garantisa sos productes.

Se retornará 'l valor de las plantas que no reunescan las condicions que s' hagen establert al efectuarse la venda.